

INTERVIEW !

22

*'Met deze prothese kan ik
gevoel omzetten in beweging.'*

‘Kijk, daar heb je RoboCop!’

Arie Rommers verloor op zijn 13e door een ongeluk een hand. Dit had ingrijpende gevolgen, zowel lichamelijk als mentaal. Sinds een jaar of vijf heeft Arie een bionische handprothese, waar hij heel veel mee kan. Arie: ‘Het ‘ding’ wordt als het ware één geheel met je lichaam en ik voel weer hoe fijn het is om met twee handen een potje jam open te maken, de krant te lezen of een banaan te kunnen eten.’

Wat is er precies gebeurd?

‘Ik was zo’n jongetje dat bouwmodellen van vliegtuigen verzamelde. Een kennis van ons werkte bij de landmacht en gaf mij - met de beste bedoelingen - een granaat voor luchtafweergeschut. Hij wist niet beter dan dat de granaat onklaar gemaakt was om te gebruiken als instructiemateriaal. Maar toen ik er thuis op mijn kamer mee speelde, bleek hij toch op scherp te staan en met een gigantische klap vloog ik met een enorme kracht tegen de muur. Na twee weken op de intensive care verhuisde ik naar de kinderafdeling. Mijn arm was helemaal ingepakt in verband. Ik voelde mijn hand gewoon nog en dacht dat ik alleen een paar vingers zou missen. Op een dag stonden er allemaal artsen om mijn bed. Ze hadden grote mappen bij zich en zeiden allerlei rare woorden zoals “bilateraal” en “amputatie”. Het verband ging eraf en er zat alleen een stomp. Niemand had me daar op voorbereid. Ik heb het hele ziekenhuis bij elkaar gegild.’

Hoe was het om dit zo jong mee te maken?

‘Dat was niet makkelijk. Je staat nog aan het begin van je leven, je bent net in de puberteit en toch al onzeker. Ik kreeg een cosmetische prothese en werd geacht om te doen alsof ik weer twee handen had. Dat gaf mij het idee dat het niet goed was als mensen mijn stomp zouden zien en dat ik “anders” was. Je wilt op die leeftijd dansen en lol maken net als de anderen, maar in de disco durfde ik geen meisjes ten dans te vragen en bij de polonaise met carnaval schaamde ik mij voor die “poppenhand”. Sommige vriendjes wisten niet te reageren en kwamen niet meer. Maar er waren er ook die grapjes maakten - dat heb ik heel erg gewaardeerd. Een paar jongens hadden van een tekenkoker en een stuk kapstok een haak voor mij gemaakt omdat ik nu Kapitein Haak was. Je bent ook nog gewoon kind hè, het spelen gaat gewoon door.’

Hoe ben je omgegaan met de emoties die erbij kwamen kijken?

‘Ik heb er wel complexen van overgehouden. Als je zo’n ongeluk krijgt dan loop je niet alleen lichame-

lijk een beschadiging op maar ook mentaal. Het heeft een tijd geduurd voordat ik dat doorhad. Het hele woord “traumaverwerking” bestond nog niet in 1976. Ik moest altijd flink zijn en kreeg het advies om er “maar niet meer aan te denken”. Ik heb veel last gehad van nachtmerries en ik zag ook op allerlei onverwachte momenten beelden voor me van het ongeluk of ik rook ineens die kruitdamp weer. Eigenlijk had ik PTSS (posttraumatische stressstoornis), net als militairen die in oorlogsgebied gewond raken, maar dat heeft niemand toen gezien. Gelukkig is daar tegenwoordig meer aandacht voor. Een jaar of drie geleden ben ik met EMDR behandeld, een therapievorm waarbij je door snelle oogbewegingen de herinnering aan een trauma anders gaat “opslaan”. Je kunt zo’n trauma zien als informatie op je interne harde schijf. Die informatie is niet te wissen maar kan je wel omarmen met liefde. Je hoeft niet altijd sterk en stoer te zijn en af en toe een flinke huilbui hoort er gewoon bij. Na die therapie kon ik het die jongen van 13 ook vergeven dat hij met iets gevaarlijks gespeeld heeft, want dat is gewoon wat kinderen nou eenmaal doen. En ik ben ook niet kwaad op die militair, want hij wist het niet, ook hij heeft gewoon pech gehad. Naast die therapie is sporten voor mij altijd heel belangrijk geweest. Als je een sterk lichaam hebt, heb je ook een sterkere geest en kun je meer aan. Een jaar na de amputatie stond ik alweer op de judomat en nog steeds sport ik heel veel.’

Maar nu over die bijzondere prothese van jou, vertel!

‘Sinds november 2014 heb ik een bionische handprothese, de “be-bionic”, in bruikleen van het revalidatiecentrum. De hand die er niet meer is, vóel ik nog wel en ook de aansturing vanuit mijn hersenen werkt nog. Met deze prothese kan ik dat gevoel omzetten in beweging. Het is alsof ik over mijn onzichtbare hand een mechanische handschoen aandoe. Het “ding” wordt voor je gevoel één geheel met je lichaam, net zoals wanneer je tennist en er niet meer bij nadenkt dat je een racket vasthoudt.’

Hoe werkt de prothese precies?

‘Het is een myoelektrische prothese, wat wil zeggen dat de elektronica met spierkracht wordt aangestuurd. In mijn gedachten doe ik mijn hand open en dicht, alsof ik in een bal knijp. Daardoor spannen de spieren in mijn stomp aan en dat geeft een impuls aan twee sensoren binnenin de koker. Zo kan ik de hand laten bewegen. Hij werkt op oplaadbare batterijen en ik kan hem instellen op verschillende grip patronen, zoals een mouse-grip voor de computer en een stand om mee te typen. Het is zulk mooi spul, ik voel mij zeer vereerd dat ik dit prachtige stuk techniek mag gebruiken. Ik ervaar het dragen van een prothese nu ook heel anders. Ik ben hem

Paspoort

Wie: Arie Rommers

Leeftijd: 56 jaar

Woont: Riethoven (Brabant)

Beroep: grafisch vormgever

Sporten: wielrennen, zwemmen, kickboksen, skiën

Hobby's: gitaarspelen, schilderen

Bijzonderheden: heeft een bionische handprothese

Foto: Michael Kooren

meer als “materiaal” gaan zien, te vergelijken met een mooie fiets, waardoor de emotionele lading eraf is.’

Was het moeilijk om ermee te leren omgaan?

‘Ja, ik heb wel een jaar lang getraind om die sensoren goed te kunnen aansturen. Als je eraan begint, weet je niet zeker of het ook gaat lukken. Je moet voldoende sterke fantoomprikkels kunnen ontwikkelen door eindeloos allerlei simpele oefeningen te doen, zoals blokjes oppakken, wat in het begin helemaal niet gaat. En ook de aanvraag bij de zorgverzekeraar is een lang traject. Je moet een hele lijst invullen en je keuze goed kunnen motiveren. En je hebt een positief advies nodig van je revalidatiearts, je fysiotherapeut en je prothesemaker. Het is duur materiaal dus zo’n aanvraag wordt niet zomaar goedgekeurd. Ik ben er dan ook heel zuinig op. Hij mag bijvoorbeeld niet nat worden en je mag er geen zwaar werk mee doen, zoals verbouwen of in de tuin werken, want de techniek is teer. Als ik ermee zou gaan fietsen en van een stoeprand afknuts, kan hij al stukgaan, dus op de fiets gebruik ik een andere prothese.’

Hoe reageren mensen op je prothese?

‘Laatst was ik op een evenement en er liep een vader achter me met zo’n jongetje van een jaar of 8, dat zei: “kijk pappa, daar heb je RoboCop!” Dat hoor ik wel graag. Ik gebruik ook bewust geen cosmetische handschoenen zodat je de techniek goed kan zien. Zo’n levensechte nephand vinden veel mensen eng en het beeld van die hand confronteert

mij zelf ook nog steeds met het trauma van vroeger. Ik merk dat er nog wel een behoorlijk stigma op geamputeerden rust. Heel Nederland mag - terecht - uit de kast komen qua geaardheid, maar geamputeerden blijven hun stomp verbergen achter cosmetische handschoenen en lange mouwen, zelfs bij warm weer. Er moet meer openheid komen en daar kunnen wij geamputeerden zelf aan bijdragen. Ik doe dat door lezingen te geven op scholen en universiteiten. Een stomp hebben is niet vies of raar. Je hebt gewoon pech gehad en ziet er anders uit. We zijn allemaal mensen; we zijn niet hetzelfde maar wel gelijkwaardig.’

Heb je nog advies voor mensen die pas geamputeerd zijn?

‘Geloof in de toekomst. Je bent nog steeds een compleet mens, ook al is je lichaam beschadigd, want compleet zijn doe je vanbinnen. Probeer alles uit en laat niemand je vertellen dat je iets niet meer kan, want dat bepaal jij zelf. Het is erg, laat daar geen discussie over zijn, maar het is niet het eind van je geluk. Je kunt nog steeds een heel gelukkig, fijn leven hebben. Als ik op de skipiste sta, op mijn racefiets zit of een schilderij maak, dan geniet ik net zo hard als iemand met twee handen.’

‘Compleet zijn doe je vanbinnen.’

ROSANNE FABER

Meer zien over de prothesen van de toekomst?

Witteman Ontdekt, Sleutelen aan de mens (met o.a. Arie Rommers) https://www.npostart.nl/witteman-ontdekt-sleutelen-aan-de-mens/13-07-2018/BV_101388233